

[Aksel Larsen.]

naturligvis med justitsministeren som den øverste ansvarlige.

Det er vist ikke for meget sagt, at henlægningen af sagen vakte overraskelse. Intet andet firma har udført så meget arbejde for tyskerne som firmaet Wright, Thomsen & Kier. De udførte arbejder for ialt 150 mill. kr., som de fik udbetalt af nationalbanken. Henlæggelsen vakte opmærksomhed også af den grund, at der hverken fra rigsadvokatens eller justitsministerens side blev gjort noget som helst forsøg på at begrunde, at man henlagde sagen uden tiltale. Offentligheden måtte nøjes med en ganske kort forklaring.

Dette rejser det principielle spørgsmål, om en sådan praksis i længden kan tolereres, det rejser spørgsmålet, om anklagemyndighedens ret til at undlade at rejse tiltale ikke burde være forbundet med en pligt for anklagemyndigheden til offentligt at begrunde sine afgørelser, suppleret med et eller andet kontrolorgan, så man var sikker på, at der ikke af anklagemyndigheden blev begået noget forkert.

Dette synspunkt har fået tilslutning af en af vore autoriteter på strafferetsplejens område, professor Hurwitz, som i en artikel i „Politiken“ for 26. september i år siger følgende, som jeg også gerne vil have lov til at citere — jeg har endnu et lille citat fra samme sted —:

„Det er utilfredsstillende, at anklagemyndigheden kan udøve sine vidtgående beføjelser med hensyn til tiltalefrafald og påtaleundladelse, uden at særlige kontrolorganer indkobles i retsplejen. Det er ikke tilstrækkeligt, at justitsministeren har det øverste, politiske ansvar for dens afgørelser. Med den virksomhed, de skiftende justitsministre udøver ved afgørelsen af tiltalespørgsmål, er de selv blevet led i anklagemyndigheden. Der trænges til kontrol gennem udenforstående organer.“

Jeg henstiller til den højtærede justitsminister i det omfang, hans tid og materiale måtte tillade ham det, under besvarelsen af min forespørgsel også at gå ind på denne side af sagen.

Som sagt, der er ikke givet nogen begrundelse for, at sagen blev henlagt, men der er alligevel sivet noget ud gennem det jerntæppe, der i denne sag har omgivet rigsadvokaturen og justitsministeriet. Det, der er sivet ud, er følgende:

For det første, at efterforskningen i sagen ikke var tilendebragt, men kun lige var påbegyndt.

For det andet: ved denne påbegyndelse havde man taget stikprøver, og gennem

disse stikprøver var oplyst forhold af meget graverende karakter. Det var oplyst, at ved store tømmerleverancer havde firmaet givet overpriser på 60—70 pct. udover de i forvejen ret høje priser, der var gængse, når det drejede sig om tømmer, der solgtes til danske civile formål. Det var endvidere oplyst, at firmaet havde bestræbt sig energisk for at fremskynde sine arbejder for tyskerne bl. a. på jyske flyvepladser, således at startbaner blev gjort færdige på rekordtid, hvilket tyskerne berømtede højt, og hvilket firmaet roste sig af, og det var oplyst, at firmaet havde udvist anstødeligt initiativ med hensyn til at få nye værnemagtsarbejder overdraget, bl. a. på Bornholm. Disse resultater af en stikprøveundersøgelse sandsynliggjorde, at det ville blive en meget stor sag.

For det tredje er den foreløbige revision af firmaets regnskaber for værnemagtsarbejder udført ubetyrtydende, idet den er udført under ansvar af en af anklagemyndigheden antaget revisor Bøytler, men i praksis er udført af det pågældende firmas egen revisor Tvede og af revisor Bang, der var revisor for et andet værnemagerfirma, Hoffmann og Søner, og tillige var skatterådgiver for firmaet Wright, Thomsen & Kier.

For det fjerde er oplyst det mærkværdige forhold, at Wright, Thomsen & Kier har måttet betale udgifterne til revisionen, har måttet deponere først 50 000 kr. og senere yderligere 25 000 kr. til dette formål, og at der ikke har været den sædvanlige kontrol med, at de penge, anklagemyndighedens revisor fik udbetalt, virkelig modsvarede det revisionsarbejde, han faktisk havde udført.

For det femte er det oplyst, at den af anklagemyndigheden antagne revisor Bøytler, som udelukkende blev antaget på grund af rigsadvokatens ønske derom, ikke har bestilt stort andet end at sabotere statsadvokatens arbejde på at få efterforskningen gennemført. Herom foreligger der dokumentariske beviser; jeg nævner bl. a. den offentliggjorte protokol fra et møde i prisdirektoratet.

For det sjette er det oplyst, at til gunst for, at denne revisor Bøytler skulle være anklagemyndighedens revisor i denne sag, i grunden kun taler hans nære og gamle personlige venskab med rigsadvokat Pihl, imod den taler en række andre forhold, hvorved det er dokumenteret, at han ligefrem er specialist i at opstille forfalskede regnskaber og afgive bevidst urigtige revisionsberetninger. Anklager mod ham af den slags er rejst ikke blot fra privat side og ikke blot fra en sådan juridisk kapacitet som højestere-